

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Programma Directoraat-Generaal Realisatie Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Dhr. B. Straatman
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

uw brief	ons nummer	datum	verzonden
	350929	25 november 2025	26 NOV 2025
onderwerp	in behandeling bij	telefoonnummer	bijlagen
Gewijzigd Winningsplan Havenmond	H. Runia	0517-492222	

Beste meneer Straatman,

Op 25 september 2025 heeft u ons in de gelegenheid gesteld een advies uit te brengen over de actualisering van het winningsplan voor de winningsvergunning "Havenmond" van Frisia Zout BV. U heeft ons voor een goede beoordeling van het verzoek diverse documenten toegezonden. Met deze brief maken wij van de gelegenheid gebruik een advies uit te brengen.

Instellen of bijdragen aan omgevingsfonds.

Indien u gaat instemmen met het winningsplan willen wij onder uw aandacht brengen dat nu het moment is gekomen om de indiener van het winningsplan te verzoeken een omgevingsfonds in te stellen of daaraan bij te dragen. De activiteiten van Frisia breiden zich uit, en breiden zich in de toekomst mogelijk nog verder uit, zodat deze toch meer effect op de omgeving zullen gaan hebben. Daarmee kan het algemene belang dat de gemeente dient in het geding komen. De activiteiten van Frisia vinden weliswaar onder zee plaats maar hebben ook invloed op de omgeving. Maar bovenal maakt het bedrijf ook winst met grondstoffen die in de gemeenschappelijke bodem zitten.

Met een omgevingsfonds kan Frisia invulling geven aan zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van de maatschappij. Het komt steeds vaker voor dat bedrijven die aan mijnbouw doen zich bewust zijn van de lusten maar ook van de lasten voor de maatschappij. Waar de financieel-economische en de maatschappelijke baten met name neerslaan bij de exploitant of de samenleving als geheel, zijn (zorgen over) hinder van mijnbouwactiviteiten en de milieueffecten vooral regionaal en lokaal. Met een omgevingsfonds kan steun worden gegeven aan diverse maatschappelijke ontwikkelingen, plannen en initiatieven en kan de gemeenschap meedelen in de economische waarde die het zout heeft.

Meerdere bedrijven die werkzaam zijn op het gebied van zoutwinning hebben inmiddels hier invulling aan gegeven en een omgevingsfonds ingesteld. Wij verzoeken u bij het instemmen met het winningsplan het bedrijf Frisia te wijzen op zijn verantwoordelijkheid in deze en als voorschrift op te nemen dat het bedrijf een bijdrage gaat leveren aan een omgevingsfonds. Over de uitwerking van een dergelijk omgevingsfonds, eventueel in de vorm van het omvormen van het Schadefonds Frisia (restant Schadefonds Barradeel), willen wij graag met het bedrijf in gesprek gaan.

Vasthouden aan huidige contour bodemdalingskom.

Wij zijn ons ervan bewust dat de winning van zout ruim 10 jaar geleden, mede op aangeven van de Friese overheden, is verplaatst naar een locatie onder de Waddenzee. Dit unieke natuurgebied, een Unesco Werelderfgoed, vraagt om een degelijke en veilige uitvoering van de zoutwinning. Dat hiervan sprake is, is in het nu nog geldende winningsplan en de daaruit voortvloeiende documenten al uitgebreid geschetst. De nu voorliggende actualisering maakt een toename van de productie mogelijk en de nog te realiseren cavernes verschuiven van locatie. Concreet betekent dit dat de bodemdalingskom iets opschuift en de "2 cm contour" onder onze haven komt te liggen maar ook onder de zeewering door gaat lopen. Wij vinden dit niet aanvaardbaar. In de actualisering van het winningsplan worden diverse waarborgen geschetst die de ontwikkelingen voldoende monitoren en zijn scenario's geschetst die het ingrijpen in de zoutwinning vorm moeten geven als dat nodig is. Ook zijn de gevolgen voor de omgeving beschreven waaruit blijkt dat deze verwaarloosbaar zijn. Maar ze kunnen niet volledig worden uitgesloten! Zo bestaat de kans dat door het verschuiven van de bodemdalingscontour tot onder het vaste land er krimp-scheuren in de bodem kunnen ontstaan waardoor de verzilting van dit, op dit punt al kwetsbare gebied, verder kan toenemen.

Wij zijn dan ook van mening dat de nieuw geprognoseerde bodemdalingskom niet mag veranderen ten opzichte van de huidige geplande situatie. De 2 cm contour voor de bodemdalingskom dient op de in het oorspronkelijke winningsplan geplande locatie tegen de huidige zeewering te blijven liggen. Bij het instemmen met het winningsplan moeten voor dit punt waarborgen, in de vorm van voorschriften, worden opgenomen waarmee wordt geregeld dat de winning van zout stopt op het moment dat de 2 cm contour de zeewering nadert.

Mocht u hier geen gehoor aan kunnen geven dan verzoeken wij u dat, voordat u instemt met het winningsplan, u borgt dat Frisia sluitende afspraken heeft gemaakt met het Wetterskip, maar ook met Rijkswaterstaat, over de verhoging van de zeewering. De gemaakte afspraken zouden als bijlage aan het winningsplan gehecht moeten worden.

Zekerheidsstelling

In het advies van het SodM wordt gesproken over financiële zekerheid. Het SodM adviseert u een voorwaarde op te nemen in de goedkeuring van het winningsplan welke luidt: "Frisia stelt voldoende financiële zekerheid ter dekking van de aansprakelijkheid van de kosten die naar redelijke schatting nodig zijn voor het veilig afsluiten en verwijderen van de mijnbouwwerken." Wij ondersteunen dit advies van het SodM en verzoeken u dan ook de genoemde voorwaarde in uw besluit op te nemen.

Omgekeerde bewijslast

In navolging van het model Groningen pleiten wij tot slot om ook voor de zoutwinning in Harlingen de omgekeerde bewijslijst van toepassing te verklaren. Lokaal is voor deze manier van werken wel draagvlak en ook Frisia Zout BV is een voorstander van de omgekeerde bewijslijst. Wij verzoeken u dan ook de omgekeerde bewijslast van toepassing te verklaren op het gehele effectgebied van de zoutwinning in de gemeente Harlingen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Harlingen,

S.C. van Gent
Secretaris

C.M. Sjerps
Burgemeester